

PROFESORUL ELENA ZUBCOV LA 65 DE ANI

Doctor habilitat în biologie, profesor cercetător, șef laboratorului de Hidrobiologie și Ecotoxicologie al Institutului de Zoologie al A. M.

S-a născut la 18 ianuarie 1949, satul Velikoserbulovka, raionul Elaneț, regiunea Nikolaev, Ucraina.

Sentimente de preuire și gânduri frumoase ne unesc pe cei apropiați prin profesie, prietenie, colegialitate și srbătorim acum în 2014 aniversarea a 65 de ani de viață și 43 de ani de activitate profesională a distinsei noastre colege – profesor cercetător, doctor habilitat în biologie Elena ZUBCOV.

În ceas aniversar întoarcem roata vieții prin anii și faptele spre meleagurile natale ale omagiatei, din regiunea Nicolaev, satul Velikoserbulovca, în familia lui Ion și Vera ARABEJA, de unde copilandra Elena a purces spre lumina curții, prin Facultatea de Biologie și Chimie a Institutului Pedagogic de Stat din orașul Tiraspol, în care obține cu însemne excepționale nobila profesie de pedagog.

Își începe activitatea științifică în anul 1971 în calitate de laborant în cadrul Institutului de Zoologie, în care activează până în prezent. Deplin tatea capacităților intelectuale de excepție, perseverența, munca asiduă și dârzenia aprișă au ajutat-o să răzbată urcușul lung și cotit, în cariera de cercetător și pedagog. În 1986 a susținut teza de doctor în geografie - hidrochimie la Rostov pe Don, Ucraina, iar în 1999 la Chișinău a susținut teza de doctor habilitat în biologie la specialitatea hidrobiologie, ihtiologie.

Semnificativ este aportul dnei Elena Zubcov în activitățile științifico-organizatorice, în pregătirea cadrelor de înaltă calificare. Dumneaei acordă ajutorul metodic și consultativ tinerilor specialiști și persoanelor juridice în diverse probleme complicate care vizează ecologia ecosistemelor acvatice, acvacultura, ecotoxicologia. În acest aspect a pregătit un curs metodologic pentru studenți, iar cea mai mare parte din impetuoșitatea și inteligența proprie a hrănit-o discipolilor căror le-a inspirat pasiunea pentru cercetare și studiere.

Munca tenace, tezaurul profesional și dragostea față de tineretul studios, i-au permis să devină un dascăl desvârșit în rangul nobil de profesori cercetători (2004). Aceste valori sunt materializate prin faptul că sub conducerea Dumneaei au fost elaborate și susținute cu succes 6 lucrări de doctor în biologie.

Aptitudinile manageriale ale dnei profesor Elena Zubcov s-au exprimat prin activitatea sa timp de patru ani (2005-2009) în funcția de Vicepreședinte al Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare, Conducător al Comisiei de Acreditare. Pe parcursul acestor ani a contribuit la elaborarea, promovarea și valorificarea politicii de stat în domeniul cercetare-dezvoltare, redactarea cadrului normativ al Republicii Moldova în sfera științei și inovării și coordonarea activităților structurii administrative publice centrale în domeniul de referință. A monitorizat activitatea sistemului de

evaluare și acreditare a organizațiilor din sfera științei și inovării și asigurarea normativ, documentar, tehnic a procesului de evaluare și acreditare a organizațiilor din sfera științei și inovării. A participat la elaborarea conceptelor de perfectare a activităților pe direcțiile de referință, precum și a strategiilor de ajustare a acestora la standardele internaționale și asigurarea realizării integrale și corecte a prevederilor normative referitoare la direcțiile respective de activitate. La 31 martie 2005 Dna profesor Elena Zubcov a obținut gradul de calificare Consilier de Stat al Republicii Moldova, rangul I, clasa III.

Elena Zubcov, este bine cunoscută în rândul comunității științifice din țară, precum și peste hotare prin rezultatele de valoare ale cercetărilor Dumneaei în domeniul în care profesează, poziția combativă, uneori intolerantă în probleme de ecologie și, în primul rând, vizând protecția fluviului Nistru. Este una din personalitățile temeinic situate pe cele mai înalte trepte ale piramidei savanților hidrochimici, hidrobiologi și toxicologi notorii, care confirmă faima și noastre pe arena internațională.

Elena Zubcov a realizat și este profund preocupată în prezent de soluționarea unei game largi de probleme ce țin de descifrarea proceselor de migrație și transformare a substanțelor chimice în mediul acvatic; cuantificarea aportului comunităților de hidrobionți în procesele de autoepurare a apelor continentale, evaluarea rolului diferitor microelemente în funcționarea ecosistemelor acvatice; studiul efectelor toxice a substanțelor chimice asupra organismelor, populațiilor și ecosistemelor acvatice; elaborarea și implementarea a noi tehnologii în acvacultură etc.

Cercetările vizând cuantificarea travaliului biogeochimic al hidrobionților în ecosistemele naturale și antropizate au contribuit substanțial la asigurarea continuității colii hidrobiologice, întemeiată de academicianul M. Iaroenco și ascendent dezvoltată de academicianul Ion Todera.

Rezultatele acestor investigații sunt deja generalizate și publicate în 272 de lucrări științifice, inclusiv 142 articole științifice în reviste și culegeri recenzate, 94 teze, este coautor la 5 monografii, 14 rapoarte și strategii (Ministerul Mediului al Republicii Moldova, ONU, FAO) 14 recomandări, ghiduri metodologice. Competitivitatea investigațiilor este confirmată de 7 brevete de invenție care au adus o contribuție semnificativă în implementarea rezultatelor științifice în acvacultură, metodologia cercetării ecosistemelor acvatice etc.

Pe parcursul anilor a participat activ în calitate de conducător și/sau executor al programelor/proiectelor naționale și internaționale de cercetare, manifestându-se ca generator de idei expuse în cadrul programelor de cercetări fundamentale și aplicative în domeniul hidrobiologiei, ecotoxicologiei, acvaculturii, ecologiei, hidrochimiei. Elaborează metodologii și metode de cercetare, planifică și cu succes, promovează și realizează proiecte internaționale și naționale. Sub conducerea științifică și cu nemijlocită participare a dnei profesor Elena Zubcov au fost realizate investigații valoroase teoretice și aplicative în cadrul celor 23 proiecte internaționale (INCO-Copernicus, CRDF, CRDF/MRDA, FRFCF, SDC, WECF, SDC.IPEN, UE), 22 proiecte naționale și cca 30 contracte economice. Actualmente a fost semnat contractual un nou proiect în cadrul Programului UE Joint Operational Programme Romania-Ukraine-Republic of Moldova. Cu suportul Dnei Elena Zubcov au fost obținute și realizate 6 proiecte internaționale și 3 proiecte naționale pentru doctoranzi și tineri cercetători.

Trei tineri cercetatori, sub conducerea dnei profesor Elena Zubcov au devenit laurea i ai Premiului Prezidiului A. M. i au ob inut diplome de merit ale Consiliului Suprem pentru tiin i Dezvoltare Tehnologic .

Este reprezentantul Republicii Moldova al Re elei Interna ionale pentru dezvoltarea acvaculturii în Europa Central i de Est –NACEE, membru al Asocia iei interna ionale WECF - Femeile Europei pentru un viitor comun, al Asocia iei interna ionale WfW-Women for Water partnership i al Re elei Interna ionale Global Water Partnership GWP, IPEN. S-a manifestat i în organizarea forurilor tiin ifice interna ionale. Este vicepre edinte al Consiliului Ihtologic de pe lâng Ministerul Mediului. Fiind pre edinte al Asocia iei Ob te ti a Ecotoxicologilor din Republica Moldova “Ecotox”, a realizat un ir de proiecte ecologice, inclusiv în domeniul implement rii Protocolului Apa i S n tatea, programului Apa i Sanita ia promovat de SDC .a.

Pentru rezultatele remarcabile în activitatea tiin ific , inova ional i tiin ifico-organizatoric Dna Elena Zubcov a fost înalt apreciat i men ionat cu medalia de argint cu ocazia a 60 de ani ai A. M., 3 medalii de aur, 4 de argint, certificate i diplome ale Saloanelor interna ionale de inventic i produse noi, Diplom de Onoare i premiul Prezidiului A. M. pentru ciclul de publica ii „Legit ile migra iei substan elor chimice i rolul lor în func ionarea grupelor principale de hidrobion i în ecosistemele acvatice ale Moldovei”, de in toare a certificatelor interna ionale în domeniul biomonitoringului, ecotoxicologiei, acvaculturii, ecologiei i ecosanita iei. Pentru promovarea consecvent a cercet rilor tiin ifice pe arena mondial în 2008-2010 Agen ia Elve ian de Cooperare i Dezvoltare pentru Republica Moldova i-a oferit sub form de dona ie un set de echipament performant pentru investiga ii hidrochimice i hidrobiologice în valoare de circa 1,7 mln. lei. Astfel, baza tehnico-material a laboratorului din subordinea dumneaei a fost consolidat esen ial.

Dna profesor Elena Zubcov, fiind o so ie, mam i bunic excelent , a fost întotdeauna sus inut cu mult dragoste de familie. Zi de zi o vedem bra la bra venind spre institut cu so ul Nicolae Zubcov, doctor în biologie, conferen iar cercet tor, ornitolog de specialitate, care a încurajat-o mereu s planeze la nivel înalt în lumea tiin ei, asemeni p s rilor. Fiind o familie de cercetatori, i-au insuflat curiozitatea de a p trunde în tainele lumii vii i fiicei, Natalia Zubcov, doctor în biologie, conferen iar cercet tor, care activeaz cot la cot cu mama sa în laboratorul de Hidrobiologie i Ecotoxicologie al Institutului de Zoologie al A. M. În cea mai mare bucurie în această familie frumoas i demn de urmat este nepo elul Ilie , care abea a p it pragul colii, cu speran a c va îmbr i a nobila profesie de cercet tor i va completa dinastia de biologi a familiei Zubcov.

Activitatea zilnic este reprezentat de o munc plin de abnega ie, sus inut în permanen de voini i interes. Rela iile frumoase cu colegii, ajutorul dezinteresat, bun tatea, c ldura sufleteasc i inteligen a sunt calit ile care o caracterizeaz ca savant, dasc l i om.

La această frumoas vârst Dna profesor Elena ZUBCOV posed o capacitate de munc i energie inepuizabil . M iestria de cercet tor afirmat în numeroase realiz ri tiin ifice, o plaseaz pe bun dreptate în rândurile personalit ilor de valoare ale tiin ei hidrobiologice.

Cei care sunt aproape, pot vedea cît generozitate i pricepere pune distinsa Dn în valorile tiin ifice i didactice. Prin bun tatea, sinceritatea i d ruirea sa este un exemplu demn de urmat pentru tineret.

Cu prilejul frumoasei anivers ri de 65 ani, ur m omagiatei, s n tate durabil , s înainteze nelimitat în vârst , dar s r mân mereu tân r la suflet i la chip, spre aprofundarea activit ii de cercetare, s genereze noi valori tiin ifice i s insufle tineretului studios pasiunea de cercetare în domeniul tiin ei hidrobiologice.

Fie ca admirabila inteligen , cultura spiritual i temeinica preg tire profesional s o ajute s înfrunte cu demnitate toate st vilarele vie ii, s fie permanent onorat cu dragoste curat , fericire adev rat i stima binemeritat de la rude, discipoli i colegii de breasl .

**Acad. Gheorghe Duca, președinte AȘM,
Acad. Ion Toderaș, director al Institutului de Zoologie al AȘM,
Dr. hab., profesor Laurenția Ungureanu,
director adjunct pe probleme de știință a Institutului de Zoologie al AȘM**